

Cehennemin varlığındaki rahmet ciheti

Marmaris'ten Cemil Arıkan: “Mesnevî-i Nûriye'nin 125. sayfasında geçen, ‘Ve kezâ ‘musîbet taammüm ettiğinde elem hafif olur. Ben de emsalim gibiyim’ diye yine yük altından kaçır. Fakat musîbet âmm olduğunda eleme muzaaf olur’ diye başlayan paragrafta taammüm ile âmm arasında fark var mıdır? Eğer ikisi de “umûmî” ve “genel” anlamları taşıyorsa bir tezât var gibi görünüyor. Açıklar mısınız?”

Musîbetin taammüm etmesi, musîbetin herkese bir gelmesi, herkesi kucağına alması, herkesi bir taciz etmesi, herkese bir sıkıntı vermesi, yani genelleşmesi demektir. Fakat böyle genele gelen musîbette, “Ben de emsalim gibiyim” diyen ve yük altından kaçmak isteyen adam sadece kendisini kandırmaktadır. Birinci cümle yük altından kaçmak isteyen adamın vehmini ve yanlışlığını anlatmakta, ikinci cümle ise bu yanlışlığa karşı hakîkatin soğuk yüzü ile sıcak temas kurmaktadır. Yani musîbetin yalnızca kendisiyle sınırlı kalmayıp genele geldiğini görmekte tesellî bulmak isteyen adam, genele gelen musîbetteki katmerleşen acıyı başlangıçta nazara almamakta ve yanılmaktadır.

Gerçekte ise umûma gelen musîbetler, şahsî musîbetlerden daha acı olmakta, acısı ve eleme katmerlenmiş bulunmaktadır. İkinci cümle bu hakîkati ifâde etmektedir. Demek birinci cümlede ehl-i gafletin yanlışlığı nazara verilmekte, ikinci cümlede ise bu yanlışlığa karşılık hakîkatin gerçek ve soğuk yüzü gösterilmektedir.

Musîbetin umûma gelmesinin acıyı katmerleştirdiğini açıklarken, “çünkü” diyor Üstad Bedüzzaman, “kendisi gibi akrabâsı, ahlâbı da o musîbete dâhildir. Çünkü, insanın rûhu, ebnâ-i cinsiyle alâkadardır; ne kadar umûmî olursa, o kadar da eleme fazla olur.”(1)

Musîbet yalnız kendisi ile sınırlı kalsaydı, acısı da kendisiyle sınırlı olacaktı. Fakat

sevdiklerini de alacak şekilde umûma gelen musîbet, her sevdiği ile birlikte bir kat daha artmış olarak acı ve elem vermektedir.

Musîbetin en büyüğü ve en dehşetlisi şüphesiz “sırf yokluk” musîbetidir. Üstad Bedüzzaman Hazretleri Cehennem inancının inkârcı için bile aslında rahmet kapısını araladığını, çünkü neticede Cehennem de olsa bunun bir “varlık” olduğunu ve “yokluktan kurtuluş” demek olduğunu, bunun ise inançsızla bile bir nevi bir merhamet hükmünde bulunduğunu kaydeder. Bedüzzaman’a göre, Cehennem fikri îmândan gelen lezzetleri korkusuyla kaçırmıyor. Çünkü Allah’ın rahmeti hadsizdir, sonsuzdur, herşeyi ve Cehennemi bile kuşatmıştır. Rahmet, korkan adama demektir ki: “Bana gel! Tövbe kapısıyla gir!”

Tövbe kapısından Allah’ın rahmetine giren ve sığınan bir günahkârın, Cehennemin varlığından korkmayacağını, bilakis Cennetin lezzetlerini tam hissedeceğini kaydeden Bedüzzaman Hazretleri, hakkına ve hukûkuna tecâvüz edilen hadsiz mahlûkâtın intikâmlarının da ancak Cehennemle alınacağını, böylece Cehennemin varlığının sayısız derecede hakkı gasp edilmiş mazluma lezzet ve keyif vereceğini bildirir.

Üstad Bedüzzaman Saîd Nursî’ye göre; eğer sen dalâlette boğulup çıkamıyorsan, yine Cehennemin varlığı bin derece—senin vehminin düşündüğü ve korktuğu— “sırf yokluktan” daha hayırlıdır. Hattâ, Cehennemin varlığı bu nedenle kâfirlere, inkârcılara, inançsızlara ve her şeyin yok olacağını düşünüp korkudan ve dehşetten gözleri kararanlara da bir nevi merhamettir. Çünkü kim olursa olsun; insan, hattâ yavrulu hayvan dahî, akrabasının, yakınlarının, sevdiklerinin, evlâdının, çocuklarının, dostlarının ve arkadaşlarının lezzetleriyle lezzetlenir, saadetleriyle mesût olur, mutluluklarıyla mutlu olur, sevinçleriyle sevinir. İstiraba ve musîbete düşen insan, çok sevdiği yakınlarının bari kurtulmasını ne kadar arzû eder! Eğer yakınlarının da aynı musîbetin pençesinde kıvrandığını öğrense, yıkımı ve acısı yakınları sayısınca katlanacaktır. Fakat onların kurtulduğunu öğrendiğinde azabı, ızdırabı ve acısı hafifleyecektir.

Şu halde ey mülhid, ey inançsız, ey inkârcı ve ey ateist! İnançsızlığın ve bâtil düşüncelerin nedeniyle sen ya mutlak ve ebedî yokluğa düşeceksin—zâten sana dehşet veren korku da bu idi—, ya da Cehenneme gireceksin! Başka ihtimal yoktur! Dipsiz bir yokluk karanlığı olduğundan mutlak şer olan yokluk ise, senin bütün sevdiklerinin, saadetleriyle memnun ve mesût olduğun tüm akraba ve yakınlarının seninle birlikte yok olup gitmesi demektir. Ki bu, binler derece Cehennemden ziyâde senin rûhunu, kalbini ve insanlık mâhiyetini yakıp, yandıracaktır.

Çünkü Cehennem olmazsa Cennet de olmaz! Herşey, herşey ve her şey senin küfrünün nazarında sıfatsız ve mutlak yokluğa mahkûm olacaktır. Oysa, eğer sen—yine de inanmadığın, fakat bir İlâhî merhamet gereği hazır bulundurulmuş—Cehenneme girsen, yani “varlık” çerçevesinde kalsan, senin sevdiklerin, yakınların, dostların ve akrabaların ya Cennette mesût olacaklar, ya da varlık dâirelerinin birinde bir cihette merhamete mazhar olacaklardır. Her iki ihtimâl de senin için, onların yok olup gitmesi açısından çok daha, çok daha ve çok daha memnûniyet verici olacaktır, yani merhametli olacaktır.

Demek hiç çâresi yok, ey mülhid, senin, Cehennemin var olmasına taraftar olman gerekiyor! Çünkü Cehennem aleyhinde bulunmak mutlak yokluğa taraftar olmak demektir. Bu da seninle birlikte hadsiz dostlarının ve sevdiklerinin de yok olmasına taraftarlık demektir.

Nitekim Cehennem, “sırf yokluk” demek değildir. Cehennem, mutlak hayır olan varlık dâiresinin Hâkim-i Zülcelâlinin hakîmâne ve âdilâne bir hapishâne vazifesini gören dehşetli ve celâlli bir mevcut ülkesidir. (2)

Dipnotlar:

(1) Mesnevî-i Nûriye, s. 125, 126;

(2) Asâ-yı Mûsâ, s. 43